وەزارەتی ئاوەدانکردنەوە و نیشتەجێ کردن

ڕێنمایی ژمارە (١) ی سالّی ٢٠١٢

بۆ ئاسانکاری جێ بەجێ کردنی یاسای ژمارە (٧)ی سالّی ٢٠٠٨ ویاسای یەکەمین هەموارکراوی ژمـارە(١٦)ی سالّی ٢٠١١ تایبەت بەدابین کردنی یەکەی نیشتەجێ بوون بۆ هاولاّتیان لەهەرێمی کوردستان – عیراق

پالپشت بە ماددەی نۆیەم لە یاسای ژمارە (٧)ی بنەڕەتی و مادەی حەوتەم لەیاسای یەکەمین هەموارکراوی ژمارە (١٦) کە تیایدا دەسەلاّتی داوە بە لایەنەکانی پەیوەندیدار بە دەرکردنی ڕێنماییکانی پێویست بۆ ئاسانکاری جێ بەجێ کردنی حوکمەکانی ئەو دوو یاسایە، وە لەبەر ئەوەی وەزارەتی ئاوەدان کردنەوە و نیشتەجێ کردن لایەنی پەیوەندیدارە بە دابین کردنی ئەو یەکانەو ڕادەست کردنیان بۆ هاولاّتیان، ئەم ڕێنماییە دەرکرا بۆ ڕوون کردنەوە و چۆنیەتی جێ بەجێ کرنی هەردووك یاسای ئاماژە پێدراو بە مەبەستی پەیڕەوکردنی.

یەکەم : سوودمەند لەم یاسایەو ئەرکی جێ بەجێ کردن .

١. سوودمەند لەم یاسایە هاولاّتیانی هەرێمی کوردستان - عێراق دەگرێتەوە کە خیزاندارن یان بەخێوکەری خێزانن (معیل) وە بژێوی ژیانیان زۆر کەمە و داهاتی مانگانە یان سالاّنەیان هێندە سنووردارە بەشێوەیەك کە نەیان توانیوە تا ئەو کاتەی دەرفەتی سوودمەندبوون لەم یاسایە دەیانگرێتەوە ببنە خاوەنی یەکەیەکی نیشتەجێ .

٢. وەزارەتی ئاوەدان کردنەوە و نیشتەجێ کردن ڕێـوشـوێنی پێویست دەگرێتەبەر بۆ داڕشتنی پلانی گونجاو و تۆکمە بۆ دروستکردنی یەکەکانی نیشتەجێ بەهەماهەنگی لەگەلّ لایەنەکانی پەیوەندیدار وە لەڕێگای پێکهاتەکانیەوە کاری پێویست ئەنجام دەدات بۆ جێ بەجێ کردنی ناوەڕۆکی ئەم یاسایە و قۆناغەکانی داڕشتنی نەخشەسازی یەکەکان بەپێ ی تایبەتمەندێتی شوێن وە شێوازی ئەنجام دانی ئەو یەکانە و ڕێگاکانی ڕادەست کردن و بەناو کردنیان بۆ هاولاّتیان و گەڕاندنەوەی قەرزەکان.

٣. لەبەر ڕۆشنایی مادەی (دووەم / بڕگەی یەکەم) لە یاسای ژمارە (٧) ی ئاماژەپێکراو وەزارەتی شارەوانی و گەشت و گوزار هەڵدەسێت بە تەرخان کردنی زەوی نیشتەجێ بۆ وەزارەتی ئاوەدان کردنەوە و نیشتەجێ کردن بەبێ بەرامبەر بەمەبەستی دروستکردنی یەکەی نیشتەجێ بۆ جێ بەجێ کردنی ناوەڕۆکی ئەم یاسایە. بۆ ئەم مەبەستەش وا دەخوازێت پێکهاتەکانی سەر بە وەزارەتی شارەوانی بە هەماهەنگی لەگەڵ پارێزگار و سەرۆکی یەکە ئیداریەکاندا بەرنامەڕێژی و هەنگاوی پێویست بگرنە بەر بۆ مەبەستی دیاری کراو بە شێوەیەکی بەردەوام و بە پێی بەرنامەی ساڵانە کە ئەوەش هۆکارێکی گرنگی بە ئاکام گەیاندنی ئامانجەکانی ناوەڕۆکی ئەم یاسایە و جێ بەجێ کردنیەتی، وە لەکاتی نەبوونی زەوی تەرخانکراوی (گونجاو) بۆ ئەو مەبەستە دەبێتە هۆکار و ڕێگر لە بەرکەوتی پشکی ساڵانەی ژمارەی یەکەکان لەو سنوورانەدا.

٤. لەبەر ڕۆشنایی مادەی(یەکەم \ بڕگەی سێیەم) ی زیادکراو لە یاسای ژمارە (١٦) ی هەموارکراوی ئاماژەپێدراو لایەنە پەیوەندیدارەکان پەیوەست دەبن بە دابین کردنی خزمەتگوزاریە بنەڕەتیەکان بۆ یەکەکانی نیشتەجێ بوون کە دروست دەکرێن لە چوارچێوەی ئەم یاسایەدا. بۆ ئەم مەبەستەش پێکهاتەکانی سەر بە وەزارەتی ئاوەدان کردنەوە لە ڕێگای پارێزگاو یەکە ئیداریەکانی سەر بە سنووری پارێزگا هەماهەنگی دەکەن لەگەڵ فەرمانگەکانی پەیوەندیدار بە جێ بەجێ کردنی خزمەتگوزاریە بنەڕەتیەکان تا بتوانرێت بە پێی پلانی ساڵانە بوودجەی پێویست بۆ ئەو مەبەستە دابین بکرێت لەچوارچێوەی چالاکی و تەرخان کراوی بوودجەی لایەنە پەیوەندیدارەکان. وەك هەنگاوێکی دەستپێك وەزارەتی ئاوەدانکردنەوە لە چوارچێوەی پشکی بوودجەی وەزارەتدا تەرخان کراوی دابین کردووە تایبەت بە جێ بەجێ کردنی خزمەتگوزاریە بنەڕەتیەکانی کە دەکەوێتە ناو کۆمەڵگای نیشتەجێ بوون وەك (تۆری ئاو وئاوەڕۆ ، کارەبا، شەقام و شوستەکان)، بەڵام لە داهاتوودا بە پێی یاساکە ئەو ئەرکە دەکەوێتە ئەستۆی لایەنە پەیوەندیدارەکان. بۆ دابین کردنی خزمەتگوزاریە گشتیەکانی تری پێویست لە ناو کۆمەڵگاکەدا هەروەها گەیاندنی گشت خزمەتگوزاریەکان بۆ سنووری پرۆژەکە ئەرکی گشت لایەنە پەیوەندیدارەکانە.

دووەم : مەرجە سەرەکیەکانی پێشکەش کردنی داواکاری.

ئەو هاوڵاتیانەی داواکاری پێشکەش دەکەن تا بەشێوەی قۆناغ دەرفەتی سوودمەند بوون لەم یاسایە بیانگرێتەوە دەبێت ئەم مەرجانەی خوارەوەیان تیادا بەرجەستە بێت بۆ ڕەچاوکردنی داواکاریەکانیان بەمەبەستی ڕیزبەندی کە بۆ هەر یەکەیان ڕێکاری تایبەت لە فۆرمی ئامادەکراودا دیاری دەکرێت بە مەبەستی هێنانی پشتگیری لایەنی پەیوەندیدار بۆ ڕاستاندنی بوونی گشت مەرجەکان.

١. سوودمەند لەم پڕۆژەیە دەبێت هاوڵاتی هەرێمی کوردستانی عیراق بێت وە تێیدا نیشتەجێ بێت.
٢. سەربەخۆ خاوەنی هیچ یەکەیەکی نیشتەجێ نەبێت (خانوو بێت یان شووقە).
٣. سوودمەند نەبوبێت لە هیچ پڕۆژەیەکی تری نیشتەجێ لە هەرێمی کوردستان هەروەها وەرگرتن و خاوەندارێتی هیچ یەکەیەکی نیشتەجێ.
٤. سوودمەند نەبوبێت لە وەرگرتنی پێشینەی خانووبەرە لە حکومەتی هەرێمی کوردستان.

سێیەم : دابەش کردنی یەکەکان و دیاری کردنی پشکەکان وە شێوازی ڕاگەیاندنی فۆرمەکان و وەرگرتنەوەیان .

١. بە شێوەی قۆناغ و لە چوارچێوەی بوودجەی دابینکراوی ساڵانە، وەزارەتی ئاوەدان کردنەوە و نیشتەجێ کردن ژمارەی یەکە نیشتەجێکان کە دروست دەکرێت لەسەر ئاستی هەرێمی کوردستان ڕادەگەیەنێت وە لەسەر ئەو بنەمایەش پشکی سنووری پارێزگاکان دیاری دەکرێت.
٢. وەزارەتی ئاوەدان کردنەوە و نیشتەجێ کردن هەماهەنگی دەکات لەگەڵ پارێزگاکاندا بۆ وەرگرتنی زانیاری تایبەت بە ژمارەی پێویست لە یەکەکان لە ناوەندی پارێزگاکان و یەکە ئیداریەکانی سەر بەسنووری پارێزگاکان بە مەبەستی دیاری کردن و دابەش کردنی پشکەکان.
٣. وەزارەتی ئاوەدان کرنەوەو نیشتەجێ کردن بانگەواز دەکات بۆ وەرگرتنی داواکاریەکان بە مەبەستی فرۆشتنی یەکەکان بەو هاوڵاتیانەی مەرجەکان و پێوەرەکانی سوودمەند بوون لەم یاسایە دەیانگرێتەوە. ناوەندەکانی وەرگرتنەوەی داواکاریەکان لە لایەن سەرۆکی یەکە ئیداریەکانەوە دیاری دەکرێت و ڕادەگەیەنرێت بۆ هاوڵاتیان بە مەبەستی پێشکەش کردنی داواکاریەکان، بەرامبەر بەوەرگرتنی فۆرمەکە پسوڵەو کۆدی تایبەت بە هاوڵاتی دەدرێت بۆ دڵنیا بوون لە جێگیربونی مافی کێبڕکێ و فەراهەم کردنی دەرفەتی یەکسان بۆ گشت هاوڵاتیان لەسەر بنەمای خاڵبەندی و ڕیزبەندکردن.
٤. لە کاتی وەرگرتنەوەی فۆرمەکاندا تەنـها داواکاری ئەو هاوڵاتیانە ڕەچاو دەکرێت کە خەڵکی ئەو شوێنەن (شار، قەزا، ناحیە) کە یەکەکانی لێ دروست دەکرێت یان دانیشتووی ئەو شوێنە بێت ئەمەش بە بەڵگەنامە و پشتگیری پێویست و پسولەی خۆراك دیار دەکرێت، بە پێچەوانەوە ئەو فۆرمانەی بەڵگەنامەو پشتگیری پێویستی نەبێت پشت گوێ دەخرێت وە دەرفەتی کێبڕکێیان بۆ سوودمەند بوون نابێت.

٥. بۆ فەراهەم کردنی دەرفەتی هاوشێوە و یەکسان لە نێوان سوودمەندان لەم یاسایە، پشکی (٥٠٪) ی ژمارەی یەکەکان لە هەر ناوچەیەکدا بۆ کارمەند و فەرمانبەران دەبێت سەر بە هەر دامەزراوەیەکی حکومی (بەردەوام بن لە خزمەت یان خانەنشین)، وە پشکی (٥٠٪) ش بۆ هاولاَتیانی دی، بۆ ئەم مەبەستەش بنەماکان و پێوەرەکانی کێبڕکێ بۆ هەر پشکەیان بە جودا ئەژمار دەکرێت بۆ سوودمەند بوون، لەسەر پێشنیاری پارێزگاکان و سەرۆکی یەکە ئیداریەکان بەپێی تایبەتمەندێتی ناوچەکەیان دەتوانن ئەو پشکانە زیاد و کەم بگونجێنن.

٦. دوای ووردبینی کردنی فۆرمەکان و گرتنەبەری ڕێوشوێنی پێویست بۆ دڵنیابوون لە بوونی پێوەرەکانی سوودمەندبوون لەم یاسایەو دورستی زانیاریەکان و بەرجەستەبوونی گشت مەرجە سەرەکیەکان ، زانیاری و ووردەکاریەکانی ناو فۆرمەکە لە بەرنامەیەکی کۆمپیوتەریدا تۆمار دەکرێت بەمەبەستی خاڵ بەندی و ڕیزبەندی ناوەکان لەسەر بنەمای ئەو خالاَنەی بۆ هەر پێوەرێك دیاری دەکرێت وە ئەنجامەکان ئاشکرا دەکرێت.

٧. دوای ئاشکراکردنی ناوەکان، هاولاَتی سوودمەند بەلێننامەی دادنوسی لێ وەردەگیرێت بۆ چەسپاندنی دورستی زانیاریەکان پێش ڕادەستکردنی یەکە نیشتەجێکە وە لەکاتی سەلماندنی هەر زانیاریەکی نادرووست بنەماکانی سوودمەنبوون لەدەست دەدات و بەرەو ڕووی دادگا دەکرێتەوە وەکاری یاسایی بەرامبەر ئەنجام دەدرێت وە هاولاَتی تر لە ڕیزبەندیەکەدا شوێنی دەگرێتەوە لەسەر بنەمای خاڵبەندی.

٨. پێکهاتەکانی سەر بە وەزارەتی ئاوەدان کردنەوە و نیشتەجێ کردن بە هەماهەنگی لەگەڵ پارێزگاکان و یەکە ئیداریەکان ڕێوشوێنی پێویست دەگرنەبەر بۆ پێکهێنانی لیژنەی پسپۆر و دیاری کردنی شێواز و ڕێکارەکانی تایبەت بۆ بە ئەنجام گەیاندن و بەرجەستەکردنی بنەماو پێوەرەکانی ناوەڕۆکی ئەم ڕێنماییە.

چوارەم: ماوەی دروستکردن، نرخی یەکەکان، شێوازی وەرگرتنەوەی قیستەکان و بەناوکردنی یەکەکان.

١. وەزارەتی ئاوەدان کردنەوە و نیشتەجێ کردن ڕێوشوێنی پێویست دەگرێتە بەر بە مەبەستی دروستکردنی یەکەکان لە کاتێکی دیاری کراودا بەشێوەیەك لە ڕۆژی دەست بەکاربوونی دروست کردنی یەکەکان تا ئەو کاتەی ڕادەستی هاولاَتیان دەکرێت لە دوو ساڵ تێنەپەڕێت.

٢. چەسپاندنی نرخی یەکەکان بە مەبەستی فرۆشتنی بە هاولاَتیانی سوودمەند لە سەر بنەمای خەرجی کۆتایی تێچوی ڕاستەقینەی یەکەکان لەگەڵ خەرجی کارگێڕی و سەرپەرشتیاری پرۆژەکە بە ڕێژەی (١٪) دەبێت.

٣. وەرگرتنەوەی نرخی یەكەكان بە شێوەی قیستی مانگانە یان ساڵانە دەبێت وە بۆ مەبەستی فەراهەم كردنی وەرگرتنەوەی قیستەكان و بەناوكردنی یەكەكان بەناوی هاوڵاتی سوودمەند ڕێكارە داراییە كارپێكراوەكان پیادە دەكرێت وە ئەو موڵكە دەبەسترێتەوە بە ڕەهنیكی دڵنیاییەوە لە بەرژەوەندی وەزارەتی ئاوەدان كردنەوە و نیشتەجێ كردن تا دانەوەی دوایین قیستی تێچووی یەكەكە كە دیاری كراوە لەسەر سوودمەند.

٤. وەرگرتنەوەی قیستەكان لە مانگی یەكەمی ڕۆژی ڕادەستكردنی یەكە نیشتەجێكە دەست پێدەكات بۆ هاوڵاتی سوودمەند وە هیچ پێشەكیەكی لێ وەرناگیرێت.

٥. ماوەی وەرگرتنەوەی قیستەكان لە هیچ حاڵەتێكدا لە (٢٥) ساڵ تێپەڕ ناكات.

٦. ئەگەر خاوەن یەكەی نیشتەجێ بوون كە لەسەرەتادا فۆرمەكەی بەناویەوە پڕكراوەتەوە كۆچی دوایی كرد پێش ئەوەی هەموو قیستەكانی دابێتەوە ئەوا میراتگرەكان لە ئەندامانی خێزانەكە لە پێدانەوەی باقی ماوەی قیستەكان ئەبوردرێت.

٧. هاوڵاتی سوودمەند دەبێت خودی خۆی نیشتەجێ بێت لەیەكەكەدا وەبۆی نیە بیداتەوە بەكرێ و خەڵكی تری تیا نیشتەجێ بكات وە لەهیچ حاڵەتێكدا ناتوانێت مامەڵەی كرین و فرۆشتن بە یەكەكانەوە بكات ئەگەر (١٠ساڵ) بەسەر ماوەی ڕادەستكردنیدا تێپەڕی نەكردبێت، بۆ فەراهەم كردنی ئەم مەبەستەش شێواز و ڕێكاری یاسایی پێویست پیادە دەكرێت.

٨. پاش تێپەڕبونی ماوەی (١٠ ساڵ) بەسەر ماوەی نیشتەجێ بوونی لە یەكەكەدا هاوڵاتی سوودمەند بۆی هەیە یەكەكە بفرۆشێتەوە بەمەرجێك بڕی ماوەی هەموو قیستەكانی دابێتەوە كە لە ئەستۆیدایە.

پێنجەم: شێوازی دروستكردنی یەكەكان بەشێوەی خانوو یان شووقە وەدیاری كردنی نەخشەكانیان.

١. بۆ ئەم قۆناغەی ئێستاو بەمەبەستی بەكارهێنانی كەمترین ڕووبەری زەوی وە تا ئەو كاتەی ڕێنمایی دی دەردەچێت لەم بارەیەوە، لە ناوەندی شارەكاندا تەنها دروستكردنی شووقە بە شێوازی باڵەخانەی فرەنهۆمی پیادە دەكرێت وە تا ژمارەی نهۆمەكان زیاتر بێت پەسەند ترە.

٢. لە ناوەندی یەكە ئیداریەكانی سەر بەسنووری پارێزگاكاندا جگە لە شووقە بە شێوازی باڵەخانەی فرەنهۆمی، خانووش ڕێگەپێدراوە بە پێی تایبەتمەندێتی ناوچەكە، بەڵام لەبەر هەمان هۆكار كە لەسەرەوە ئاماژەی پێدراوە تا بتوانرێت شووقە بە شێوازی باڵەخانەی فرەنهۆمی پەسەند ترە.

٣. لەکاتی دیاری کردن و تەرخان کردنی زەوی بۆ ئەم مەبەستە، وا دەخوازێت لایەنە پەیوەندیدارەکان بەپێی توانا ڕەچاوی دوو بنەمای سەرەکی بکەن:- یەکەم ئەو زەویانەی تەرخان دەکرێن شوێنی زەویەکەو توپوگرافی زەویەکە نەبێتە هۆکار بۆ بەرزبونەوەی تێچووی یەکەکەکان، دووەم تا بتوانرێت ئەو زەویەی تەرخان دەکرێت بۆ قۆناغێکی دیاری کراو لە یەك شوێندا بێت وە پەرت نەکرێت بەسەر چەند ناوچەیەکدا تا کاریگەری لەسەر ماوەی جێ بەجێ کردن نەکات.

٤. بنەما سەرەکیەکانی نەخشەسازی و ڕەوشە هونەریەکان و ژمارەی نهۆمەکان و ڕووبەر لەلایەن وەزارەتی ئاوەدان کردنەوەو نیشتەجێ کردن دیاری دەکرێت لەگەڵ شێوازی نەخشەکان و پێگەپلانی یەکەکان بەپێی تۆپۆگرافی زەوی تەرخانکراو، بۆ ئەو مەبەستەش پێکهاتەکانی سەر بە وەزارەتی ئاوەدان کردنەوەو نیشتەجێ کردن هەماهەنگی دەکەن لەگەڵ پارێزگاکان و یەکە ئیداریەکان و فەرمانگە پەیوەندیدارەکان بۆ جێ بەجێ کردنی ئەرکەکانیان.

٥. لە کاتی دروستکردنی یەکەکاندا بۆ هاوولاتی سوودمەند لەم پرۆژەیە ئەگەر یەکێك لە ئەندامانی خێزانەکە (خاوەن پێداویستی تایبەت) یان پەککەوتە بن ڕەچاوی تایبەتمەندێتی و پێداویستی و ووردەکاریەکانی ناو یەکە نیشتەجێکە دەکرێت بەرەچاو کردنی تەرخانکردنی نهۆمی زەمینی ئەگەر پێویستی کرد.

شەشەم : ڕینوینیە گشتیەکان بۆ پێشکەش کردنی فۆرمەکان و پێوەرەکانی خاڵبەندی .

١. دواکاری فۆرمەکان بە ناوی سەرۆك خێزان یان هاوسەرەکەی پڕدەکرێتەوە ئەگەر هەردوکیان یان یەکێکیان لە ژیاندا مابن.

٢. ئەگەر سەرۆك خیزان و هاوسەر لەژیاندا نەمابوون بەخێوکەری خێزان فۆرمەکە پڕدەکاتەوە بەمەرجێك دۆکیومێنتی پشتگیری پێشکەش بکات بە ژمارەی ئەندامانی ئەو خێزانەی بەخێوکردنی لە ئەستۆ گرتوەو لەگەڵیدا نیشتەجێن.

٣. ئەژمارکردنی ئەندامانی خێزان بۆ مەبەستی خاڵبەندی ئەوانە ناگرێتەوە کەئەندامی ئەو خێزانەن وەهاوسەرگیریان کردوە وە بۆ ئەژمار کردنی خاڵ بۆهەر ئەندامێکی خێزان کەتەمەنی (قاسر) ی تێپەڕکردبێت دەبێت پشتگیری لایەنی پەیوەندیدار پێشکەش بکات کە ئەندامی زگورتی ئەو خێزانەیە.

٤. ئەگەر هەر خێزانێك بە خیۆکەری خێزانێکی تر بێت کە لە بنەڕتدا ئەندامی ئەو خێزانە بووبن وە بە هۆی لێك جیابوونەوە یان وەفاتی یەکێك یان هەردوو لە هاوسەرەکان، بوونەتەوە بە بەشێك لە خێزانە بنەڕەتیەکە وە پێکەوە نیشتەجێ بن لە یەك شوێندا ئەوا ژمارەی ئەندامانی هەردوو خێزانەکە ئەژمار دەکرێت وەك یەك خێزان بۆمەبەستی خاڵبەندی بەمەرجێك پشتگیری لایەنە پەیوەندیدارەکان بهێنێت بۆ ئەو مەبەستە.

٥. پێشکەشکاری داواکاری یان هەریەکێك لەوانەی ئەژماری خاڵیان بۆ دەکرێت دەبێت گشت مەرجە سەرەکیەکانی برگەی (دووەم) ی ئەم ڕێنماییەیان تیا بەرجەستە بووبێت.

٦. ئەگەر هەر یەکێك لە هاوسەرەکان لە خێزانێکدا سوودمەند بووبن لە هەر یەك لەو دەرفەتانەی لە مەرجە سەرەکیەکانی سوودمەندبوون کە لە برگەی (دووەم) ی ئەم ڕێنماییە ئاماژەی پێدراوە ناتوانن سوودمەندبن لە پێشکەش کردنی داواکاری بۆ ئامانجەکانی ئەم یاسایە.

٧. بە مەبەستی هاوسەنکی لە نێوان هاولاَتیانی هەرێمی کوردستان وە بەرجەستە کردنی جێ بەجێ کردنی گشت مادە و مەبەستەکانی ئەم یاسایە تایبەتمەندێتی بۆ هیچ سوودمەندێك ناکرێت بەدەر لە چوارچێوەی ئەم یاسایەو ڕێنماییەکانی تایبەت بەم مەبەستە.

٨. کێبڕکێ بۆ ڕیزبەندبوون لەسەر بنەمای خاڵبەندی بۆ هەر یەك لە هاولاَتیانی خێزاندار لە کەرتی تایبەت و کارمەندانی حکومی بۆ مەبەستی سوودمەندبوون لە ئامانجەکانی ئەم یاسایە بە جودا ئەژمار دەکرێت لە سەر پێوەری ڕێژەی دیاری کراو لە برگەی (سێ یەم -٥-)ئەم ڕێنماییە.

حەوتەم : شێوازی ئەژمارکردنی خاڵەکان بۆ مەبەستی ڕیزبەندی

١. هەموو ئەندامێکی خێزان لەسەر بنەما و پێوەری ئاماژە پێدراو لە برگەی (شەشەم) ی ئەم ڕێنماییە خاڵێك وەردەگرێت تا دوا سنووری (١٠) خاڵ.

٢. ژمارەی ساڵەکانی هاوسەرگیری بۆ ئەو خێزانانەی کە هەردوو هاوسەرەکە لە ژیاندا مابن بە یەك خاڵ ئەژمار دەکرێت تا دوا سنووری (٥) خاڵ، بە هەمان شێوە بۆ ئەو خێزانانەی کە بەخێوکەر (معیل) ئەرکی بەخێوکردنی ئەندامانی خێزانێکی لەئەستۆ گرتبێت بە مەرجێك قەواڵەی بەخێوکردن (حجە اعالە) ی هەبێت و پەسەند کرابێت لە دادگای باری کەسێتی (محکمە الاحوال الشخصیە) یان (هیئە رعایە القاصرین) بۆ سەلماندنی بەخێوکردنی ئەندامانی ئەو خێزانەی کە لەئەستۆی هاولاَتی داواکارە.

٣. بە ڕەچاوکردنی پێوەرەرکانی برگەی (شەشەم) ی ئەم ڕێنماییە ئەگەر یەکێك لە هاوسەرەکانی خێزانێك لە ژیاندا نەمابێت (٢) خاڵی سەربار وەردەگرێت.

هەشتەم :

١. هەماهەنگی و هاوکاری کردنی گشت لایەنە پەیوەندیدارەکان بۆ جیّ بەجیّ کردنی ئەم ڕێنماییە هۆکارێکی سەرەکین بۆ بە ئاکام گەیاندنی ئامانجەکانی ناوەڕۆکی هەردووك یاسای ئاماژە پێدراو بۆ فەراهەم کردنی بەرژەوەندی گشتی و هاولاّتیان .

٢. لە کاتی پێویستدا و بە پیّ ی قۆناغ وەزارەتی ئاوەدان کردنەوە و نیشتەجیّ کردن لایەنی پەیوەندیدارە بە زیادکردنی بڕگەی نویّ و هەموارکردنی ئەم ڕێنماییە لە بەر ڕۆشنایی بەرژەوەندی گشتی و لە چوارچێوەی ئەم یاسیەدا.

٣. ئەم ڕێنماییە لە ڕۆژنامەی وەقایعی کوردستان بلاّو دەکرێتەوە و لە ڕێکەوتی ٥ \ ٩ \ ٢٠١٢ وە جیّ بەجیّ دەکرێت.

ئەندازیار
کامەران احمد عبدالله
وەزیری ئاوەدان کردنەوە و نیشتەجیّ کردن